

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Remiss Högskolestiftelser - En ny verksamhetsform för ökad handlingsfrihet (Ds 2013:49)

KK-stiftelsen har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerade departementskrivelse.

KK-stiftelsen tar inte ställning till förslaget att svenska lärosäten ges möjlighet att ombildas till högskolestiftelser.

KK-stiftelsen arbetar sedan starten 1994 med att stödja forskning och avancerad utbildning i samverkan mellan akademi och näringsliv. Ett av stiftelsens ändamål är att stödja uppbyggnaden av profilerad forskning vid landets nya lärosäten. KK-stiftelsens stöd måste matchas av motsvarande belopp från näringslivet. KK-stiftelsen har således stor erfarenhet av högskolors samverkan med omvärlden. KK-stiftelsen vill påpeka att det vid många av de nya lärosätena som har omfattande grundutbildning, också bedrivs forskning med internationellt utbyte och i samverkan med företag. Hur dessa lärosätens samarbete med andra aktörer ska underlättas av att vara stiftelse i stället för statlig myndighet anser vi inte framgår av skrivelsen. Frågor om hur samverkan ska gå till, IPR-rättigheter m.m. måste lösas ändå. Stiftelseformen passar dock bra när det gäller möjligheten att bilda och äga bolag.

I avsnitt 3.2 Behov av ny verksamhetsform framgår följande:

”Inom sektorn finns såväl universitet med stor internationell forskning och samverkan som andra lärosäten av varierande storlek där verksamhetens tyngdpunkt huvudsakligen ligger i offentligt finansierad högskoleutbildning. De senare har en grundläggande och viktig uppgift att tillgodose det nationella behovet av högskoleutbildade personer. För sådana lärosäten fungerar oftast myndighetsformen väl. Men för de lärosäten där det utöver högskoleutbildning också bedrivs omfattande forskningsverksamhet och samverkan med andra länder och aktörer är myndighetsformen inte alltid tillräckligt flexibel”.

Utbildningsdepartementet har dock klargjort att erbjudandet att övergå till stiftelseform gäller samtliga lärosäten.

Av skrivelsen framgår att stora delar av det statliga regelverket i praktiken kommer att gälla för högskolestiftelser. Högskolestiftelserna ska tillhöra Arbetsgivarverket, pensionsplanen för anställda ska vara statens pensionsplan, budgetunderlag ska lämnas. Åtterrapporering och redovisning till regeringen ska vara oförändrad, m.m. Friheten för högskolestiftelserna i dessa avseenden torde vara begränsad.

KK-stiftelsen noterar att skrivelsen inte tar upp ett antal stiftelserättsliga frågor. Som exempel kan nämnas

1. ansvaret för en ledamot i en stiftelsestyrelse. En ledamot i en stiftelsestyrelse har förtroendemannaställning och är personlig ansvarig om en uppsåtlig skada skulle vållas stiftelsen. Det förefaller inte rimligt att studenter i högskolestiftelsernas styrelse skulle ha detta ansvar.
2. ej heller finns något skrivet om styrelsens ansvar för att stiftelsens kapital förvaltas på det sätt som anges i stiftelselagen.
3. vilket ekonomiskt-rättsligt regelverk som ska användas av högskolestiftelserna anges inte heller. För stiftelser gäller Bokföringslagen och Årsredovisningslagen. Idag arbetar lärosätena med redovisning/bokslut m.m. utifrån statliga förutsättningar. Detta är en betydande kompetensfråga för lärosätenas ekonomihantering.

På uppdrag av KK-stiftelsens styrelse

Med vänlig hälsning

STIRTELSEN FÖR KUNSKAPS- OCH KOMPETENSUTVECKLING

idlene Sandström
VeVkställande direktör